

Var med och kartlägg generna bakom schäfrars sjukdomar!

Just nu pågår genetiska studier av sjukdomarna **EPI** (*Exokrin pankreas insufficiens*) och **Atopisk dermatit** hos schäfrar. När vi utför den här typen av forskning är vi helt beroende av hundägare som, liksom vi, vill verka för friskare hundar.

Det är enkelt att vara med i studien, det enda vi behöver är ett blodprov som tas av din veterinär. Vi är i behov av prov från svenska schäfrar som diagnostiserats med sjukdomen EPI eller Atopisk dermatit samt äldre (över 5 år) FRISKA hundar.

Läs mer om forskningen och hur du kan delta med din schäfer på nästa sida.

För mer information om sjukdomen och vår forskning, sida 2.

För information om pågående hundforskning på SLU och Uppsala universitet, gå in här <http://hunddna.slu.se/> .

Undersida 1

Passar din schäfer in i studien?

Vill du vara med eller har du praktiska frågor rörande provtagningen?

Kontakta Susanne Björnerfeldt

Susanne.Bjornerfeldt@hgen.slu.se

018 - 471 43 83 eller 018 – 67 20 91.

Du får ett kuvert hemskickat med provrör, blanketter, returkuvert och all information du behöver.

Du beställer tid hos din veterinär för provtagning (vi ersätter veterinären för provtagningen). Ni är också välkomna till djursjukhuset på Ultuna om ni bor i närheten av Uppsala.

→ Returkuvertet skickas tillbaka med provrör och ifyllda blanketter.

Undersida 2

Vad är EPI?

Hos en hund med EPI utsöndras inte matsmältningsenzymer av bukspottskörteln och den sjuka hunden kan ej tillgodogöra sig maten den äter. Den vanligaste orsaken till EPI är att de celler som normalt utsöndrar och förvarar dessa livsnödvändiga enzymer förstörs i vad som tros vara en autoimmun reaktion. Detta innebär att kroppens eget försvar av misstag angriper och förstör den egna vävnaden som om den vore något främmande och farligt.

EPI har dödlig utgång om den inte behandlas. Det finns inget bot utan hunden måste få tillsatt de enzymer den saknar till varje måltid. Med rätt behandling kan hunden leva med sjukdomen men ofta är hunden illa därnär när den diagnostiseras och kan ha svårt att återhämta sig.

Symptom och Diagnos

En hund med EPI magrar kraftigt trots ökad aptit och har diarré. Den tappar glansen i pälsen och är allmänt hängig. Trots diffusa symptom är EPI en enkel sjukdom att diagnostisera med ett s.k. TLI-test. Genom att mäta aktiviteten av de matsmältningsenzymer en EPI sjuk hund saknar eller har för lite av, kan man avgöra om hunden lider av sjukdomen. En normal hund har ett TLI-värde över 5 µg/l och en sjuk lägre än 2.5 µg/l.

Vad är Atopisk dermatit?

Atopisk dermatit är en kliande hudsjukdom som är genetiskt predisponerad och oftast associerad med IgE antikroppar mot allergen i omgivningen. Svenska hundar är ofta allergiska mot husdammkvalster och pollen, men hundarna kan även reagera på katt, häst, dun m.m. Vanliga symtom är upprepade öronbesvär, klåda i tassar, ansikte, ljumskar, stjärt och buk.

Det finns inget enkelt test för att avgöra om hunden har atopisk dermatit eller ej, utan för att ställa diagnosen krävs en grundlig utredning av veterinären för att utesluta andra sjukdomar som kan orsaka klådbesvären t.ex. parasiter och födoämnesöverkänslighet. Samtidigt krävs uppfyllandet av vissa kliniska kriterier. I utredningen av atopiska hundar ingår att hunden ställs på en eliminationsdiet i 6-8 veckor då den endast äter en, för hunden, okänd proteinråvara (t.ex. ren om hunden aldrig tidigare ätit renkött). Därefter ska hunden åter äta sitt gamla foder i två veckor, vilket kallas för provokation.

Möjliga resultat efter utredningen är att hunden blir .....

1. Helt symtomfri under dieten och återfår symtom vid provokation. Hunden är då enbart födoämnesreaktiv.
2. Sämre vid provokation, men ej helt symtomfri under dieten. Hunden kan då både ha födoämnesreaktion och atopi. Den ska då utredas vidare avseende atopi med intradermaltest (pricktest) eller serologitest (HESKA).
3. Ej bättre under dieten och ej sämre vid provokation och har positiva reaktioner på intradermaltest eller serologi. Hunden klassas då som endast atopiker.

Vilka hundar får EPI och Atopisk dermatit?

EPI drabbar ofta unga schäfrar men även långhårig collie, eurasier och chow-chow är överrepresenterade. De flesta hundar diagnostiseras innan 5 års ålder.

Hunden insjuknar oftast i Atopisk dermatit mellan 6 månaders och 3 års ålder. Sjukdomen drabbar många olika raser men schäfer, boxer, westies och bullterrier är exempel på raser som är överrepresenterade.

Vad ska vi använda kunskapen till?

Med kunskap om vilka gener som ligger bakom sjukdomarna kan ett sk. gentest utvecklas. Detta skulle möjliggöra:

*Snabbare diagnostisering och på så sätt förbättra en sjuk hunds chanser till ett långt och aktivt liv.

*Bättre vägledning inom aveln för att minska frekvensen av sjukdomen i rasen.

*Utvecklandet av bättre behandlingsmetoder.

*En ökad förståelse för autoimmuna sjukdomar hos både människa och hund.

Aktuellt

Studierna är redan i full gång och vi har i våra genetiska studier fått indikationer på att fler än en gen är inblandad i sjukdomsförloppet. För att kartlägga fler gener krävs fler hundar! Under hösten 2008 hoppas vi kunna gå vidare med projekten med er hjälp! Har du en äldre frisk hund eller har du en hund med EPI eller Atopisk dermatit? Tveka inte att höra av er med frågor och välkomna att medverka. Stort TACK!

För frågor om projekten vänligen kontakta:

EPI

Mia Olsson

Mia.Olsson@imbim.uu.se

018-471 45 93

Atopisk dermatit

Katarina Stenshamn

Katarina.Stenshamn@imbim.uu.se

018-471 43 83